

cu cei ce sînt numiți « Horáci » și care locuiesc « Na malé straně » (astfel numesc locuitorii Gîrnicului partea mai joasă a comunei lor). Despre acești « Horáci » (cei de la munte), nu se știe precis de unde au venit. Fr. Karas emite ipoteza că s-ar putea ca locul lor de baștină să fi fost Podișurile ceho-morave (Česko-moravské vysočiny), deși după alți cercetători « Horáci » ar proveni din regiunea munților Krkonoše¹.

Materialul lingvistic rezultat din cercetarea graiului din Gîrnic nu confirmă aceste afirmații, ci ne duce spre concluzia că acești cehi au fost aduși din regiuni diferite, însă elementul ceh de apus, după părerea noastră, este predominant.

Date referitoare la întemeierea celorlalte sate cu populație de origină cehă ne oferă Karl von Czoring², care arată că între anii 1826—1830 au luat ființă în Banat 12 sate locuite de cehi. Acestea sînt: Gîrnic, Bigăr, Ravensca, Eibental, Frauenwiese, Novi Jupanec, Șumița, Schöntal, Weidental, Wolfsberg, Wolfs-wiese, Lindenfeld. Dintre acestea ultimele patru au fost trecute drept cehe, pentru că fuseseră colonizate cu nemți aduși din Boemia³.

Cehii au continuat să vină în grupuri mai mici în aceste sate pînă în jurul anului 1860, fiind așezați în coloniile Ravensca, Șumița, Ogradena. Printre ultimii veniți în aceste sate sînt cei ce au fost colonizați în Șumița în anul 1856, fiind originari din Volduchy de lângă Plzeň, din Chýnov și Boleslav.

Cehii aduși în Banat la începutul secolului al XIX-lea s-au așezat pe culmile Clisurii, aproape de drumul ce ducea din Clisura de Sus în cea de Jos. Aceste așezări cu populație cehă se află la distanțe destul de mari între ele, unele însă în apropierea unor comune și sate locuite de români. Așezarea cea mai izolată este Ravensca, situată într-o regiune greu accesibilă, ceea ce a dus, de altfel, la o mai bună conservare a graiului ceh respectiv.

Sub aspect numeric, de la întemeierea acestor așezări pînă astăzi, populația a suferit multe schimbări. Condițiile naturale vitrege au constituit cauza principală a întoarcerii unora din ei în Cehoslovacia și a emigrării unui număr însemnat în America, Iugoslavia, Bulgaria. În sfîrșit, unii s-au mutat în alte comune ale aceleiași regiuni sau în alte regiuni ale țării⁴.

Inițial, ocupația de bază a coloniștilor a fost aceea de tăietori de lemne. Mai tîrziu, au început să se ocupe cu agricultura, mineritul (îndeosebi cei din Bigăr, care au lucrat la început în minele din Eibental, iar în prezent la cele

¹ Vezi *op. cit.*, p. 28.

² Citat de J. Auerhan, *op. cit.*, p. 64—65.

³ Cehilor li se spune în Banat *pemi* < germ. *Böhmen*. (Această denumire a fost dată de germanii din Banat celor ce veneau din Boemia).

⁴ În Caransebeș, Orșova, Zlatița, Moldova Nouă, Berzasca, Dalboșet, Rudăria, Prilipeți, Cozla, Liubeova, Ogradena Nouă, precum și în alte localități din regiunea Timișoara sau din țară.